

**Conselleria d'Educació,
Investigació, Cultura i Esport
Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública**

RESOLUCIÓ d'1 de setembre de 2016, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, i de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, per la qual es dicten instruccions i orientacions d'atenció sanitària específica en centres educatius per a regular l'atenció sanitària a l'alumnat amb problemes de salut crònica, en horari escolar; l'atenció a la urgència previsible i no previsible, així com l'administració de medicaments i l'existència de farmàcies en els centres escolars. [2016/6828]

La prestació d'atenció sanitària específica en centres d'educació es regeix pel que s'estableix en la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana i l'Ordre, de 29 de juliol de 2009, de la Conselleria de Sanitat, per la qual es desenvolupen els drets de salut de xiquetes, xiquets i adolescents en l'àmbit escolar.

L'article 59 de la Llei 10/2014 es dedica exclusivament a la salut escolar i estableix que les accions en matèria de salut escolar exigeixen l'actuació coordinada dels departaments competents en matèria de sanitat i educació.

Per a l'aplicació i desenvolupament del contingut del punt 6 d'aquest article: "Perquè els menors escolaritzats amb problemes de salut que necessiten atenció sanitària puguin seguir el seu procés escolar amb la major normalitat possible, cada centre educatiu s'adscriurà al centre de salut més proper, des d'on es garantirà, d'acord amb la valoració de les necessitats, l'atenció sanitària específica que siga necessària", s'hi ha treballat de forma conjunta i mitjançant consens entre les conselleries implicades en aquest tema.

La Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública acorden publicar el Protocol d'atenció sanitària específica en centres educatius que conté les instruccions i orientacions per a les actuacions d'atenció sanitària a l'alumnat amb problemes de salut crònica en horari escolar, l'atenció a la urgència previsible i no previsible, així com l'administració de medicaments i l'existència de farmàcies en centres escolars.

Este document s'aplicarà a partir del curs escolar 2016-2017 i estableix la forma de coordinació entre els centres d'educació i els centres de salut als quals estan adscrits per a prestar l'atenció sanitària sobre la base de la valoració de les necessitats d'atenció sanitària existents en cada centre educatiu, i proposar la dedicació i l'atenció a prestar, pels professionals del centre de salut.

Per tot açò, en virtut del que disposa l'article 59 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de Salut de la Comunitat Valenciana, així com l'article 7 del Decret 155/2015, de 18 de setembre, del Consell, pel qual aprova el Reglament orgànic i funcional de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, que disposa les competències del director general de Política Educativa, i l'article 7 del Decret 156/2015, de 18 de setembre, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament orgànic i funcional de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, que estableix les competències de la Direcció General d'Assistència Sanitària, procedeix la publicació de l'esmentat protocol al *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana* que s'adjunta a aquesta resolució.

València, 1 de setembre de 2016

El director general de Política Educativa, Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport: Jaume Fullana Mestre.

El director general d'Assistència Sanitària, Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública: Rafael Sotoca Covaleta.

**Conselleria de Educación,
Investigación, Cultura y Deporte
Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública**

RESOLUCIÓN de 1 de septiembre de 2016, de la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, y de la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública, por la cual se dictan instrucciones y orientaciones de atención sanitaria específica en centros educativos para regular la atención sanitaria al alumnado con problemas de salud crónica en horario escolar; la atención a la urgencia previsible y no previsible, así como la administración de medicamentos y la existencia de botiquines en centros escolares. [2016/6828]

La prestación de atención sanitaria específica en centros de educación se rige por lo que se establece en la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de Salud de la Comunitat Valenciana y la Orden de 29 de julio de 2009, de la Conselleria de Sanidad, por la cual se desarrollan los derechos de salud de niñas, niños y adolescentes en el medio escolar.

El artículo 59 de la Ley 10/2014 se dedica exclusivamente a la salud escolar y establece que las acciones en materia de salud escolar exigen la actuación coordinada de los departamentos competentes en materia de sanidad y educación.

Para la aplicación y desarrollo del contenido del punto 6 de este artículo: "Para que los menores escolarizados con problemas de salud que necesitan atención sanitaria puedan seguir su proceso escolar con la mayor normalidad posible, cada centro educativo se adscribirá al centro de salud más cercano, desde donde se garantizará, de acuerdo con la valoración de las necesidades, la atención sanitaria específica que sea necesaria", se ha trabajado de forma conjunta y mediante consenso entre las consellerias implicadas en este tema.

La Conselleria de Educación, Investigación Cultura y Deporte y la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública acuerdan publicar el Protocolo de Atención Sanitaria Específica en Centros Educativos que contiene las instrucciones y orientaciones para las actuaciones de atención sanitaria al alumnado con problemas de salud crónica en horario escolar, la atención a la urgencia previsible y no previsible, así como la administración de medicamentos y la existencia de botiquines en centros escolares.

Este documento se aplicará a partir del curso escolar 2016-2017 y establece la forma de coordinación entre los centros de educación y los centros de salud a los cuales están adscritos, para prestar la atención sanitaria en base a la valoración de las necesidades de atención sanitaria existentes en cada centro educativo, y proponer la dedicación y atención a prestar, por los profesionales del centro de salud.

Por todo esto, en virtud de lo que dispone el artículo 59 de la Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de Salud de la Comunitat Valenciana, así como el artículo 7 del Decreto 155/2015, de 18 de septiembre, del Consell, por el que aprueba el Reglamento orgánico y funcional de la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, que dispone las competencias del director general de Política Educativa y el artículo 7 del Decreto 156/2015, de 18 de septiembre, del Consell, por el que aprueba el Reglamento orgánico y funcional de la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública que establece las competencias de la Dirección general de Asistencia Sanitaria, procede la publicación del mencionado protocolo al *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana* que se adjunta a esta resolución.

Valencia, 1 de septiembre de 2016

El director general de Política Educativa, Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte: Jaume Fullana Mestre.

El director general de Asistencia Sanitaria, Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública: Rafael Sotoca Covaleta.

*PROTOCOL D'ATENCIÓ SANITÀRIA ESPECÍFICA
EN CENTRES EDUCATIUS*

1. Finalitat
2. Abast
3. Definicions
4. Referències
5. Responsabilitat
6. Descripció
 - 6.1. Atenció sanitària a l'alumnat amb malalties cròniques
 - 6.2. Atenció sanitària en situacions d'urgència previsible i no previsible
 - 6.3. Farmaciola i administració de medicaments en el centre escolar
7. Diagrama de flux
8. Registres
9. Annexos
 - I. Definicions
 - II. Marc normatiu
 - III. Algorisme de la prestació d'atenció sanitària específica en centres educatius
 - IV. Registre d'Alerta Escolar
 - V. Sol·licitud a la persona responsable de la direcció del centre per a subministrar medicació o una altra atenció en horari escolar
 - VI. Prescripció mèdica per l'administració de medicaments en temps escolar
 - VII. Consentiment informat del pare, mare o tutor/tutora legal
 - VIII. Registre d'administració de medicaments i/o atenció sanitària específica

La salut, el benestar i la seguretat de l'alumnat en els centres educatius ha de ser una de les prioritats per les quals han de treballar conjuntament l'Administració de l'Estat i les administracions autonòmiques.

Els centres educatius no compten en la seua plantilla amb personal sanitari que pugua fer una atenció especialitzada davant casos d'urgència sanitària, per la qual cosa caldria una atenció inicial no especialitzada i unes actuacions generals que qualsevol ciutadà amb un o una menor al seu càrrec atendria.

A més, és de coneixement general, que la custòdia dels menors passa al personal del centre educatiu quan la cedeixen les famílies o tutors/es legals i que la recuperen quan cessa la del centre. En aquest sentit, existeix una extensa jurisprudència referent a l'article 1903 del Codi Civil i que ve a expressar que la responsabilitat només cessarà quan el personal del centre demostre que l'ha exercida amb tota la diligència exigible.

Així mateix, es pot afegir que, per als casos greus, l'article 195 del Codi Penal, tracta sobre l'omissió del deure de socors. Qualsevol ciutadà que pugua exercir l'esmentat deure de socors sense risc propi, ni de tercers, haurà d'emparar la persona o persones que es troben en perill manifest i greu.

En conseqüència, un important grup de població, com és l'alumnat, passa una part considerable de la seua jornada als centres educatius i, pot ser que pugua necessitar atenció no professional davant alguna situació d'urgència o subministrament de fàrmacs. Conscients d'aquesta situació i sensibles a les necessitats manifestades, tant pel professorat com per les famílies, s'ha considerat necessari l'elaboració d'un document consensuat entre les dues conselleries i les Direccions Generals de Política Educativa i d'Assistència Sanitària, de la Comunitat Valenciana, en el qual s'arreglen les recomanacions referents a l'atenció d'urgències previsible i no previsible, i el subministrament de medicació en centres educatius i, d'aquesta manera, ajudar a complir amb la normativa vigent en un marc de màxima normalitat.

La prestació d'atenció sanitària específica en centres d'educació està regulada per la llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de Salut de la Comunitat Valenciana i l'Ordre de 29 de juliol de 2009, de la Conselleria de Sanitat, per la qual es desenvolupen els drets de salut de xiquets i xiquetes i adolescents en l'àmbit escolar.

L'article 59 de la Llei 10/2014 fa referència exclusiva a la salut escolar, i en l'apartat 1, defineix la salut escolar com el conjunt de programes i activitats dirigits a l'educació per a la salut i la conservació i foment de la salut física, psíquica i social de l'escolar en els centres

*PROTOCOLO DE ATENCIÓN SANITARIA ESPECÍFICA
EN CENTROS EDUCATIVOS*

1. Finalidad
2. Destinatarios
3. Definiciones
4. Referencias
5. Responsabilidad
6. Descripción
 - 6.1. Atención sanitaria al alumnado con enfermedades crónicas
 - 6.2. Atención sanitaria en situaciones de urgencia previsible y no previsible
 - 6.3. Botiquín y administración de medicamentos en el centro escolar
7. Diagrama de flujo
8. Registros
9. Anexos
 - I. Definiciones
 - II. Marco normativo.
 - III. Algoritmo de la prestación de atención sanitaria específica en centros educativos
 - IV. Registro de Alerta Escolar
 - V. Solicitud a la persona responsable de la dirección del centro para suministrar medicación u otra atención en horario escolar
 - VI. Prescripción médica para la administración de medicamentos en horario escolar
 - VII. Consentimiento informado del padre, madre o tutor/tutora legal
 - VIII. Registro de administración de medicamentos y/o atención sanitaria específica

La salud, el bienestar y la seguridad del alumnado en los centros educativos, debe ser una de las prioridades por las que deben trabajar conjuntamente la Administración del Estado y las administraciones autonómicas.

Los centros educativos no cuentan en su plantilla con personal sanitario que pueda prestar una atención especializada ante casos de urgencia sanitaria, por lo que sería necesaria una atención inmediata no especializada y las actuaciones generales que cualquier ciudadano con un o una menor a su cargo atendería.

Además, es de general conocimiento que la custodia de los menores pasa al personal del centro educativo cuando la ceden las familias o tutores/as legales y que la recuperan cuando cesa la del centro. En este sentido, existe una extensa jurisprudencia referida al artículo 1903 del Código Civil y que viene a expresar que la responsabilidad nada más cesará cuando el personal del centro demuestre que la ha ejercido con toda la diligencia exigible.

Asimismo, se puede añadir que, para los casos graves, el artículo 195 del Código Penal, trata sobre la omisión del deber de socorro. Cualquier ciudadano que pueda ejercer el mencionado deber de socorro sin riesgo propio, ni de terceros, deberá amparar a la persona o personas que se encuentren en peligro manifiesto y grave.

En consecuencia, un importante grupo de población, como es el alumnado, pasa una parte considerable del día en los centros educativos y, tal vez puedan necesitar atención no profesional ante alguna situación de urgencia o de suministro de fármacos. Conscientes de esta situación y sensibles a las necesidades manifestadas tanto por el profesorado como por las familias, se ha considerado necesario la elaboración de un documento consensuado entre las consellerías y los respectivos departamentos de Educación y de Sanidad de la Comunitat Valenciana, en el que se recojan las recomendaciones referentes a la atención de urgencias previsible y no previsible, y el suministro de medicación en centros educativos y, de esta manera, ayudar a cumplir con la normativa vigente en un marco de máxima normalidad.

La prestación de atención sanitaria específica en centros educativos está regulada por la ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de Salud de la Comunidad Valenciana y la Orden de 29 de julio de 2009, de la Conselleria de Sanidad, por la que se desarrollan los derechos de salud de niños y niñas y adolescentes en el ámbito escolar.

El artículo 59 de la Ley 10/2014 hace referencia exclusiva a la salud escolar y en el apartado 1, define la salud escolar como el conjunto de programas y actividades dirigidas a la educación para la salud y la conservación y fomento de la salud física, psíquica y social del escolar

docents no universitaris de la Comunitat Valenciana. En l'apartat 2, es remarca la coordinació entre l'àmbit de la salut i el de l'educació. "Les accions en matèria de salut escolar exigixen l'actuació coordinada dels departaments competents en matèria de sanitat i educació. A l'efecte, es podran crear òrgans de cooperació per a l'aplicació, desenvolupament i seguiment de les previsions contingudes en este article, així com òrgans de caràcter consultiu que presten assessorament tècnic sobre matèries relacionades amb l'educació per a la salut". Els apartats 6 i 7 tracten sobre l'organització, perquè els menors escolaritzats amb problemes de salut que necessiten atenció sanitària, puguen seguir el seu procés escolar amb la major normalitat possible, per la qual cosa, cada centre educatiu s'adscriurà al centre de salut més pròxim, des d'on es garantirà, d'acord amb la valoració de les necessitats, l'atenció sanitària específica que siga necessària.

1. FINALITAT

La finalitat d'este protocol és descriure el procediment que han de seguir els centres educatius per atendre l'alumnat amb problemes de salut crònica en horari escolar, a més de la urgència previsible i no previsible, l'administració de medicaments i l'existència de farmàcies. I, per això, els centres educatius hauran de:

1. Crear un entorn de normalitat en l'escolarització per a l'alumnat amb problemes de salut.

2. Facilitar als centres educatius un marc d'organització i funcionament de l'atenció sanitària no titulada a l'alumnat, per a l'atenció de problemes de salut crònics i davant situacions d'urgència d'acord amb la normativa vigent, a més de permetre l'escolarització dels xiquets i xiquetes en un marc de màxima normalitat amb processos d'inclusió, protecció, sensibilització, acompanyament i assessorament.

3. Orientar el personal del centre educatiu sobre la forma d'actuar davant una urgència sanitària previsible o no previsible i sobre l'administració de medicaments, de manera que, mitjançant l'aplicació del present document, se n'atenue la incertesa i es done suport al personal del centre pel que fa a les responsabilitats d'auxili i acompanyament.

2. ABAST

Serà d'aplicació a tots els centres públics de la Generalitat Valenciana. S'hi podran acollir la resta de centres.

3. DEFINICIONS

Annex I.

4. REFERÈNCIES

Documents que s'han d'utilitzar com a referència per a realitzar aquest protocol.

Annex II.

5. RESPONSABILITATS

Les diferents actuacions i les persones responsables de cadascuna d'elles hauran de quedar reflectides en el Reglament de règim interior.

El centre docent s'encarregarà de custodiar la medicació de l'alumnat. Per a això, la persona responsable de la direcció del centre establirà la forma en què hagen de guardar-se els fàrmacs, respectant les indicacions contingudes en el document d'Informe Mèdic de la prescripció per a l'administració de medicaments en temps escolar (Annex VI).

La persona responsable de la direcció ha d'organitzar l'aplicació del document d'atenció sanitària en centres educatius i incorporar en el Reglament de règim interior aquelles mesures que hagen de conèixer tota la comunitat educativa.

Destaquen les següents:

- Disposar d'un registre d'alumnes amb malalties cròniques o altres problemes de salut, amb fitxes individualitzades per cada alumne, en les quals consten: dades d'afiliació de l'alumne i dels pares, mares o tutors/tutores legals, telèfon de contacte de la família i informe mèdic (annex V).

- Coordinar-se amb la persona coordinadora del centre de salut de referència i col·laborar en l'organització de l'atenció sanitària a l'alumnat amb problemes crònics.

en los centros docentes no universitarios de la Comunidad Valenciana. En el apartado 2, se señala la coordinación entre el ámbito de la salud y de la educación. "Las acciones en materia de salud escolar exigen la actuación coordinada de los departamentos competentes en materia de sanidad y educación. A este efecto, se podrán crear órganos de cooperación para la aplicación, desarrollo y seguimiento de las previsions contenidas en este artículo, así como órganos de carácter consultivo que presten asesoramiento técnico sobre materias relacionadas con la educación para la salud". Los apartados 6 y 7 tratan sobre la organización para que los menores escolarizados con problemas de salud que necesitan atención sanitaria, puedan seguir su proceso escolar con la mayor normalidad posible, por lo que, cada centro educativo se adscribirá al centro de salud más próximo, desde donde se garantizará, de acuerdo con la valoración de las necesidades, la atención sanitaria específica que sea necesaria.

1. FINALIDAD

La finalidad de este protocolo es describir el procedimiento que tienen que seguir los centros educativos para atender al alumnado con problemas de salud crónica en horario escolar, además de la urgencia previsible y no previsible, la administración de medicamentos y la existencia de botiquines. Y, por ello, los centros educativos tendrán que:

1. Crear un entorno de normalidad en la escolarización para el alumnado con problemas de salud.

2. Facilitar a los centros educativos un marco de organización y funcionamiento de la atención sanitaria (no titulada) al alumnado, para la atención de problemas de salud crónicos y ante situaciones de urgencia de acuerdo con la normativa vigente, además de permitir la escolarización de los niños y niñas en un marco de máxima normalidad con procesos de inclusión, protección, sensibilización, acompañamiento y asesoramiento.

3. Orientar al personal del centro educativo sobre la forma de actuar ante una urgencia sanitaria previsible o no previsible y sobre la administración de medicamentos, de manera que, mediante la aplicación del presente documento, se atenúe la incertidumbre y se dé apoyo al personal sobre las responsabilidades de auxilio y acompañamiento.

2. DESTINATARIOS

Será de aplicación a todos los centros públicos de la Generalitat Valenciana. Se podrán acoger el resto de centros.

3. DEFINICIONES

Anexo I.

4. REFERENCIAS

Documentos que se deben utilizar como referencia para realizar este protocolo.

Anexo II.

5. RESPONSABILIDADES

Las diferentes actuaciones y sus responsables deberán constar en el Reglamento de régimen interior.

El centro docente se encargará de custodiar la medicación del alumnado. Para ello, la persona responsable de la dirección del centro establecerá la forma en que deban guardarse los fármacos, respetando las indicaciones contenidas en el documento de Informe médico de la prescripción para la administración de medicamentos en tiempo escolar (anexo VI).

La persona responsable de la dirección debe organizar la aplicación del documento de atención sanitaria en centros educativos e incorporar en el Reglamento de régimen interior aquellas medidas que toda la comunidad educativa deba conocer.

Destacan las siguientes:

- Disponer de un Registro de alumnos con enfermedades crónicas u otros problemas de salud, con fichas individualizadas por cada alumno, en los que consten: datos de afiliación del alumno y de sus padres, madres o tutores/tutoras legales, teléfono de contacto de la familia e informe médico (anexo V).

- Coordinarse con la persona coordinadora del centro de salud básica del centro de salud de referencia y colaborar en la organización de la atención sanitaria al alumnado con problemas crónicos.

- Disposar del Protocol per a la prestació de l'atenció sanitària específica del centre.
- Aplicar les indicacions proposades en cas d'urgència previsible i no previsible.
- Organitzar l'administració de medicaments, la seua custòdia i accés amb la col·laboració de tots els professionals del centre.

Personal del centre:

- Conèixer el número d'emergències 112, i les dades del centre i les de l'alumne en cas d'urgència, d'acord amb l'algoritme d'intervenció en urgències (annex III).
- Conèixer el lloc on es troba la farmaciola, i els procediments d'actuació inicial en urgències previsible, i fer-ne ús quan siga necessari.

Famílies:

Aportar al centre:

- L'informe mèdic on s'especifique el diagnòstic i/o malalties de l'alumnat, recomanacions en cas d'urgència i la prescripció del tractament que s'ha de seguir.
- Sol·licitud d'administració de tractament i Consentiment informat. (annexos V, VI i VII).
- Aportar la medicació prescrita pel metge o la metgessa, rotolada amb el nom i la posologia i freqüència.
- A més, la família es preocuparà tant de la seua renovació com del control de la seua caducitat.

Personal sanitari de referència del centre educatiu:

- Organitzar l'aplicació del document d'atenció sanitària en centres educatius en coordinació amb els centres educatius de referència.
- Establir i aplicar el Protocol per a la prestació de l'atenció sanitària específica per als xiquets i xiquetes amb necessitats d'atenció en el centre educatiu.
- Facilitar formació sanitària específica als professionals dels centres educatius d'acord amb les necessitats detectades.
- Atendre la urgència quan es requereisca.

6. DESCRIPCIÓ

6.1 Atenció sanitària a l'alumnat amb malalties cròniques

Per a la prestació d'atenció sanitària a l'alumnat amb problemes de salut crònics se seguirà el següent procediment.

6.1.1. Procediment de planificació del centre sanitari per a l'atenció sanitària necessària de xiquets, xiquetes i adolescents amb problemes de salut crònics

Perquè el centre de salut pugua procedir a planificar l'atenció sanitària necessària en els centres educatius del seu àmbit, es duran a terme durant cada curs escolar les següents actuacions que es reflecteixen en forma d'algoritme en l'Annex III.

• *Durant la segona setmana del mes de setembre la persona responsable de la direcció del centre educatiu:*

- Sol·licitarà a les famílies o representants legals de l'alumnat amb problemes de salut crònics matriculats en el seu centre, un informe mèdic del facultatiu encarregat habitualment de la salut del xiquet o xiqueta, sobre les condicions de salut que requereixen atenció sanitària durant la seua estada en el centre docent.
- Proporcionarà a la persona coordinadora del centre, un llistat de l'alumnat escolaritzat afectat per malalties cròniques i que requereix d'atenció sanitària específica en l'horari escolar, així com els informes mèdics de cadascú.

Quan al llarg del curs s'incorpore al centre educatiu alumnat nou que requereisca atenció sanitària, la persona responsable de la direcció del centre ho comunicarà a la persona coordinadora del centre de salut perquè es procedisca a la valoració de les necessitats de l'alumnat i s'incloga en el Protocol per a la prestació de l'atenció sanitària específica.

- Disponer del protocolo para la prestación de la atención sanitaria específica del centro.
- Aplicar las indicaciones propuestas en caso de urgencia previsible y no previsible.
- Organizar la administración de medicamentos, su custodia y acceso con la colaboración de todos los profesionales del centro.

Personal del centro:

- Conocer el número de emergencias 112 y los datos del centro y del alumno en caso de urgencia, de acuerdo con el algoritmo de intervención en urgencias (anexo III).
- Conocer dónde se encuentra el botiquín y los procedimientos de actuación inicial ante urgencias previsible, e iniciar el procedimiento cuando sea necesario.

Famílies:

Aportar al centro:

- El informe médico donde se especifique el diagnóstico y/o enfermedades del alumno/alumna, recomendaciones en caso de urgencia y la prescripción del tratamiento que debe seguir.
- Solicitud de administración de tratamiento y consentimiento informado (anexos V, VI y VII).
- Aportar la medicación prescrita por el personal sanitario, rotulada con el nombre, posología y frecuencia.
- Además, se ocuparán tanto de su reposición como del control de su caducidad.

Personal sanitario de referencia del centro educativo:

- Organizar la aplicación del documento de "atención sanitaria en centros educativos" en coordinación con los centros educativos de referencia.
- Establecer y aplicar el protocolo para la prestación de la atención sanitaria específica para los niños y niñas con necesidades de atención en el centro educativo.
- Facilitar formación sanitaria específica a los profesionales de los centros educativos de acuerdo con las necesidades detectadas.
- Atender la urgencia cuando se requiera.

6. DESCRIPCIÓN

6.1 Atención sanitaria al alumnado con enfermedades crónicas

Para la prestación de atención sanitaria al alumnado con problemas de salud crónicos se seguirá el siguiente procedimiento:

6.1.1. Procedimiento de la planificación del centro sanitario para la atención sanitaria necesaria para niños, niñas y adolescentes con problemas de salud crónicos.

Para que el centro de salud pueda proceder a planificar la atención sanitaria necesaria en los centros educativos de su ámbito, se llevarán a cabo durante cada curso escolar las siguientes actuaciones que se reflejan en forma de algoritmo en el anexo III.

• *Durante la segunda semana del mes de septiembre la persona responsable de la dirección del centro educativo:*

- Solicitará a las familias o representantes legales del alumno/alumna con problemas de salud crónicos matriculados en su centro, un informe médico del facultativo encargado habitualmente de la salud del niño/niña sobre las condiciones de salud que precisan atención sanitaria durante su estancia en el centro docente.
- Proporcionará a la persona coordinadora del centro de salud, un listado del alumnado escolarizado afectado por enfermedades crónicas y que precisa de atención sanitaria específica en el horario escolar, así como los informes médicos de cada uno.

Quando a lo largo del curso se incorpore en el centro educativo un nuevo alumno/alumna que precise atención sanitaria, la persona responsable de la dirección del centro lo comunicará a la persona coordinadora del centro de salud para que se proceda a la valoración de las necesidades del alumno/alumna y se incluya en el protocolo para la prestación de la atención sanitaria específica.

• *Durant la tercera setmana del mes de setembre, la persona coordinadora de centre de salut i la coordinació d'infermeria del centre de salut:*

– Valoraran les necessitats d'atenció sanitàries de l'alumnat amb malalties cròniques de cada centre educatiu, i en demanaran la informació clínica necessària en cada cas.

– Sempre que siga possible, la valoració de necessitats es farà en el centre educatiu per a evitar-ne el desplaçament de l'alumnat. Quan haja de realitzar-se en el centre de salut, l'alumnat serà acompanyat per la seua família, representants legals o persona en qui deleguen.

– Establiran una atenció a l'alumnat que ho requerisca en cada centre educatiu del seu àmbit. Es procurarà que esta atenció sanitària interrompa el mínim possible l'horari escolar de l'alumnat afectat.

El Protocol per a la prestació de l'atenció sanitària específica inclourà la informació corresponent a:

- Dades d'identificació del centre educatiu
- Dades d'identificació del centre sanitari
- Curs escolar
- Dades d'identificació de cada alumne o l'alumna: nom, cognoms, SIP
- Atenció sanitària específica a prestar a cada alumne/alumna
- Activitats a realitzar pels professionals sanitaris: recursos destinats, temps de dedicació i horari d'atenció
- Alta de l'atenció quan no siga necessària la prestació de l'atenció sanitària específica
- Observacions
- Dades d'identificació i firma de la persona coordinadora del centre de salut
- Dades d'identificació i firma del coordinador o coordinadora d'infermeria
- Dades d'identificació i firma de la persona responsable de la direcció del centre educatiu

6.1.2. Procediment de coordinació entre el centre de salut i el centre educatiu

Per a garantir una atenció sanitària específica òptima en els centres educatius es duran a terme, si més no, almenys les actuacions següents:

– Per part de la persona coordinadora del centre de salut:

1. Es posarà en contacte amb la persona responsable de la direcció del centre educatiu per facilitar-li el protocol que s'haja establert per a la prestació de l'atenció sanitària específica.
2. Enviarà còpia a la persona responsable de la direcció d'atenció primària del departament de salut, qui ho comunicarà a la Direcció General d'Assistència Sanitària.

Durant l'última setmana del mes de setembre, la persona coordinadora del centre de salut i la persona responsable de la direcció del centre educatiu organitzaran el desenvolupament i la implementació del protocol per a la prestació sanitària específica per al curs escolar.

Durant el curs escolar, la persona responsable de la direcció del centre educatiu comunicarà al coordinador mèdic del centre sanitari qualsevol canvi en la situació de l'alumnat del seu centre que implique la necessitat de modificar el protocol per a la prestació sanitària específica o per adaptar-lo a les necessitats reals del centre.

6.2. Atenció sanitària en situacions d'urgència previsible i no previsible

Davant una urgència, la persona del centre educatiu que estiga present en eixe moment, haurà de fer-se càrrec de la primera actuació i seguir el procediment establert a continuació i que estarà inclòs en el Reglament de règim interior del centre.

Procediment d'actuació davant una situació d'urgència previsible i no previsible:

1. Telefonar al 112 i avisar a la família.
2. Indicar que es tracta d'una "Alerta Escolar". Informar que es tracta d'una urgència per malaltia crònica (asma, diabetis, epilèpsia o al·lèrgia) o que es tracta d'una situació sobtada.
3. Indicar al 112 la localització de la urgència: direcció del centre i persona i telèfon de contacte.

• *Durante la tercera semana del mes de septiembre, la persona coordinadora del centro de salud y la coordinación de enfermería del centro de salud:*

– Valorarán las necesidades de atención sanitaria del alumnado con enfermedades crónicas de cada centro educativo, y pedirán su información clínica necesaria en cada caso.

– Siempre que sea posible, la valoración de necesidades se hará en el centro educativo, para evitar el desplazamiento del alumnado fuera del mismo. Cuando se realiza en el centro de salud, el alumnado será acompañado por su familia, representantes legales o persona en quien delegan.

– Establecerán una atención al alumnado que lo precise en cada centro educativo de su ámbito. Se procurará que esta atención sanitaria interrumpa lo mínimo posible el horario escolar del alumnado afectado.

El protocolo para la prestación de la atención sanitaria específica incluirá la información correspondiente a:

- Datos de identificación del centro educativo.
- Datos de identificación del centro sanitario.
- Curso escolar
- Datos de identificación de cada alumno/alumna: nombre, apellidos, SIP
- Atención sanitaria específica a prestar a cada alumno/alumna
- Actividades a realizar por los profesionales sanitarios: recursos destinados, tiempo de dedicación y horario de atención
- Alta de la atención cuando no sea necesaria la prestación de la atención sanitaria específica
- Observaciones
- Datos de identificación y firma de la persona coordinadora del centro de salud
- Datos de identificación y firma del Coordinador/Coordinadora de Enfermería
- Datos de identificación y firma de la persona responsable de la dirección del centro educativo

6.1.2. Procedimiento de coordinación entre el centro de salud y el centro educativo

Para garantizar una atención sanitaria específica óptima en los centros educativos se llevarán a cabo por lo menos las siguientes actuaciones:

– Por parte de la persona coordinadora del centro de salud:

1. Se pondrá en contacto con la persona responsable de la dirección del centro educativo para facilitarle el protocolo que se haya establecido para la prestación de la atención sanitaria específica.
2. Enviará copia a la persona responsable de la dirección de atención primaria del departamento de salud, quien lo comunicará a la Dirección General de Asistencia Sanitaria.

Durante la última semana del mes de septiembre, la persona coordinadora del centro de salud y la persona responsable de la dirección del centro educativo organizarán el desarrollo y la implementación del protocolo para la prestación sanitaria específica para el curso escolar.

Durante el curso escolar, la persona responsable de la dirección del centro educativo, comunicará al coordinador médico del centro sanitario, cualquier cambio en la situación del alumnado de su centro que implique la necesidad de modificar el protocolo para la prestación sanitaria específica, para adaptarlo a las necesidades reales del centro.

6.2. Atención sanitaria en situaciones de urgencia previsible y no previsible

Ante una urgencia, la persona del centro educativo que esté presente en ese momento, deberá hacerse cargo de la primera actuación y seguir el procedimiento establecido a continuación y que estará incluido en el Reglamento de régimen interior del centro.

Procedimiento de actuación ante una situación de urgencia previsible y no previsible:

1. Llamar al 112 y avisar a la familia.
2. Indicar que se trata de una "Alerta Escolar". Informar que se trata de una urgencia por enfermedad crónica (asma, diabetes, epilepsia o alergia) o que se trata de una situación repentina.
3. Indicar al 112 la localización de la urgencia: dirección del centro y persona y teléfono de contacto.

4. Dades mèdiques de l'alumne o alumna i símptomes i signes que presenta (conscient, inconscient, dificultat respiratòria, ferides, etc.).

5. Seguir les indicacions mèdiques del centre d'informació i coordinació d'urgència (CICU), que donarà les pautes d'actuació i indicarà l'enviament de serveis sanitaris al lloc, o si procedeix el trasllat de l'alumne o alumna al centre de salut, entre altres (annex IV).

6.3. Farmaciola i administració de medicaments en el centre escolar

6.3.1. Farmaciola escolar

Encara que la legislació no obliga a l'equipament amb una farmaciola reglamentària a cap centre educatiu, seria recomanable tindre'n una.

Condicions:

– Persona responsable encarregada de revisar i reposar la farmaciola després del seu ús i d'evitar l'acumulació de productes innecessaris o en mal estat, caducats, etc.

– Localització en lloc visible, sense pany i fora de l'abast de l'alumnat.

Tot el material ha d'estar ordenat i tindre un etiquetatge adequat.

Serà visible un adhesiu amb:

1. el número de telèfon 112 de serveis d'emergència
2. el número del centre de salut de referència
3. l'adreça i el telèfon del centre educatiu

Tot el personal del centre educatiu ha de conèixer la localització exacta de la farmaciola i és recomanable que també conega el material que inclou.

Contingut recomanable:

- 1 envàs d'aigua oxigenada (250 ml)
- 1 envàs de clorhexidina (100 ml).
- 1 envàs de tul greixat
- 1 envàs de gases estèrils
- 4 benes (2 benes de 5x5 i 2 benes de 10x10)
- 1 esparadrap
- 1 envàs de tiretes
- 1 torniquet o goma per a fer compressió
- Guants estèrils d'un sol ús
- Unes pinces i unes tisores

Si es decideix incorporar algun medicament, incloure un envàs de pomada antiinflamatòria i un envàs de pomada per a cremades.

6.3.2. Administració de medicaments

Si un alumne o alumna requereix l'administració de medicació o d'una altra atenció sanitària necessària durant l'horari escolar, i el metge o la metgessa considera que això ho pot realitzar una persona sense titulació sanitària, la família presentarà la sol·licitud d'administració, l'informe mèdic de la prescripció de medicaments en horari escolar i el consentiment informat juntament amb l'informe mèdic (annexos V, VI i VII).

La prescripció hauria d'incloure: el medicament prescrit, la forma d'administració, la posologia, la freqüència, la duració del tractament i la conservació.

La conservació i custòdia dels medicaments s'ajustarà a les indicacions establides en la prescripció mèdica.

La persona responsable de la direcció del centre docent ha d'organitzar la custòdia, l'accés i l'administració de medicaments amb la col·laboració de tots els professionals del centre.

El centre mantindrà també un llibre de registre (annex IV i VIII) que conservarà les dades històriques i permetrà conèixer amb claredat les necessitats d'atenció de l'alumnat actual.

Davant el dubte, cal dirigir-se a la família, al centre de salut de referència del centre educatiu o al telèfon 112, si és el cas.

4. Datos médicos del alumno o alumna y síntomas y signos que presenta (consciente, inconsciente, dificultad respiratoria, heridas, etc.).

5. Seguir las indicaciones médicas del centro de información y coordinación de urgencia (CICU), que dará las pautas de actuación y indicará el envío de servicios sanitarios al lugar o si procede el traslado del alumno o alumna en el centro de salud, entre otros (anexo IV).

6.3. Botiquín y administración de medicamentos en el centro escolar

6.3.1. Botiquín escolar

Aunque la legislación no obliga al equipamiento con un botiquín reglamentario a ningún centro educativo, sería recomendable tener uno.

Condiciones:

– Persona responsable encargada de revisar y reponer el botiquín después de su uso y de evitar la acumulación de productos innecesarios o en mal estado, caducados, etc.

– Localización en lugar visible, sin cerradura y fuera del alcance del alumnado.

Todo el material debe estar ordenado y tener un etiquetado adecuado.

Será visible una pegatina con:

1. el número de teléfono 112 de servicios de emergencia,
2. el número del centro de salud de referencia
3. y la dirección y el teléfono del centro educativo.

Todo el personal del centro educativo ha de conocer la localización exacta del botiquín y es recomendable que también conozca el material que incluye.

Contenido recomendable:

- 1 envase de agua oxigenada (250 ml).
- 1 envase de clorhexidina (100 ml).
- 1 envase de tul graso.
- 1 envase de gases estériles.
- 4 vendas (2 vendas de 5x5 y 2 vendas de 10x10).
- 1 esparadrapo.
- 1 envase de tiritas.
- 1 torniquete o goma para hacer compresión.
- Guantes estériles de un solo uso.
- Unas pinzas y unas tijeras

Si se decide incorporar algún medicamento, incluir un envase de pomada antiinflamatoria y un envase de pomada para quemaduras.

6.3.2. Administración de medicamentos

Si un alumno o alumna precisa la administración de medicación u otra atención sanitaria necesaria durante el horario escolar, y el médico/la médica considera que eso lo puede realizar una persona sin titulación sanitaria, la familia presentará la solicitud de administración, el informe médico de la prescripción de medicamentos en horario escolar y el consentimiento informado junto al informe médico (anexos V, VI y VII).

La prescripción debería incluir: el medicamento prescrito, la forma de administración, la posología, la duración del tratamiento y la conservación.

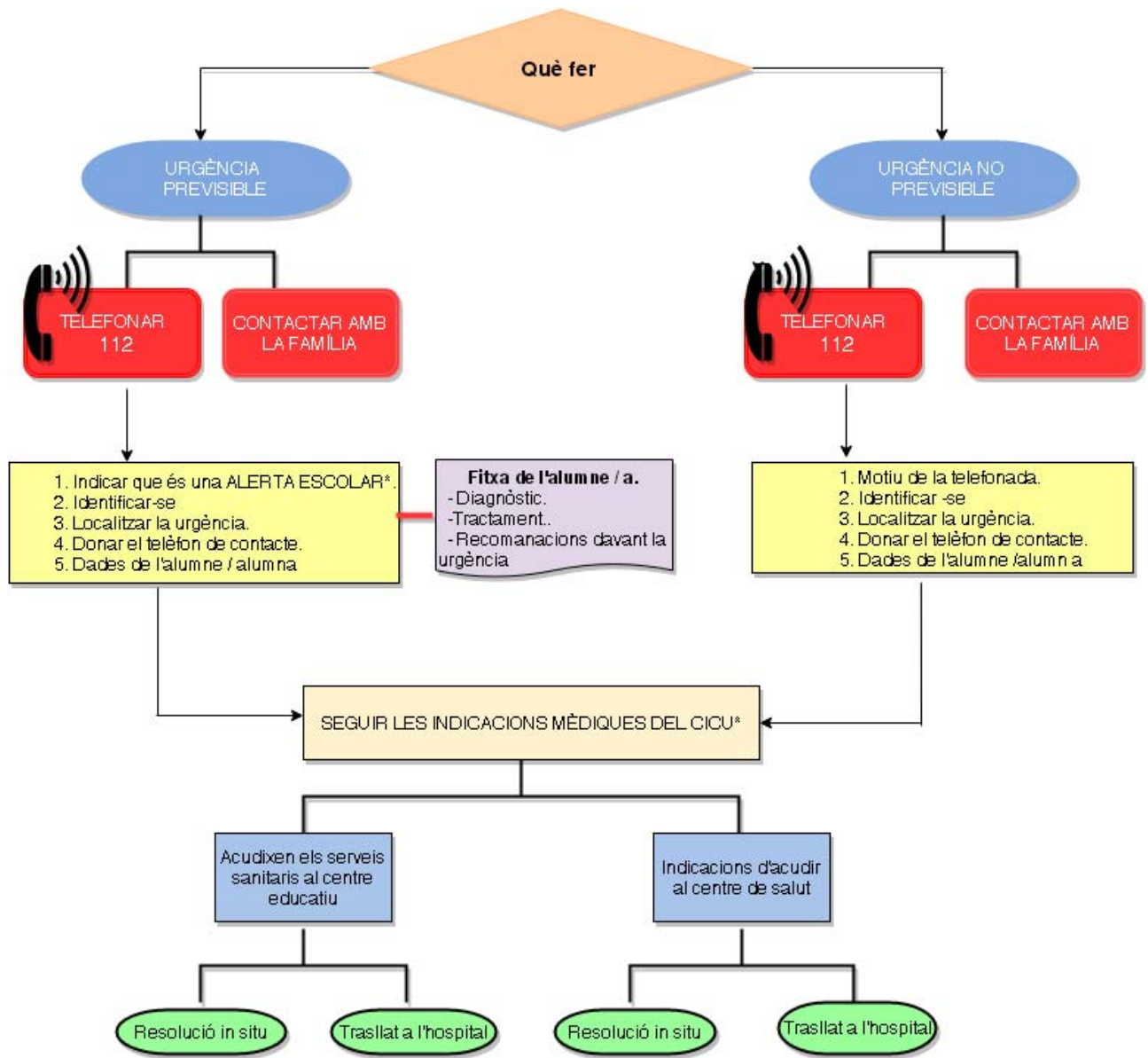
La conservación y custodia de los medicamentos se ajustará a las indicaciones establecidas en la prescripción médica.

La persona responsable de la dirección del centro docente debe organizar la custodia, el acceso y la administración de medicamentos con la colaboración de todos los profesionales del centro.

El centro mantendrá también un libro de registro (anexo IV y VIII) que conservará las datos históricas y permitirá conocer con claridad las necesidades de atención del alumnado actual.

Ante la duda, hay que dirigirse a la familia, al centro de salud de referencia del centro educativo o al teléfono 112 en su caso.

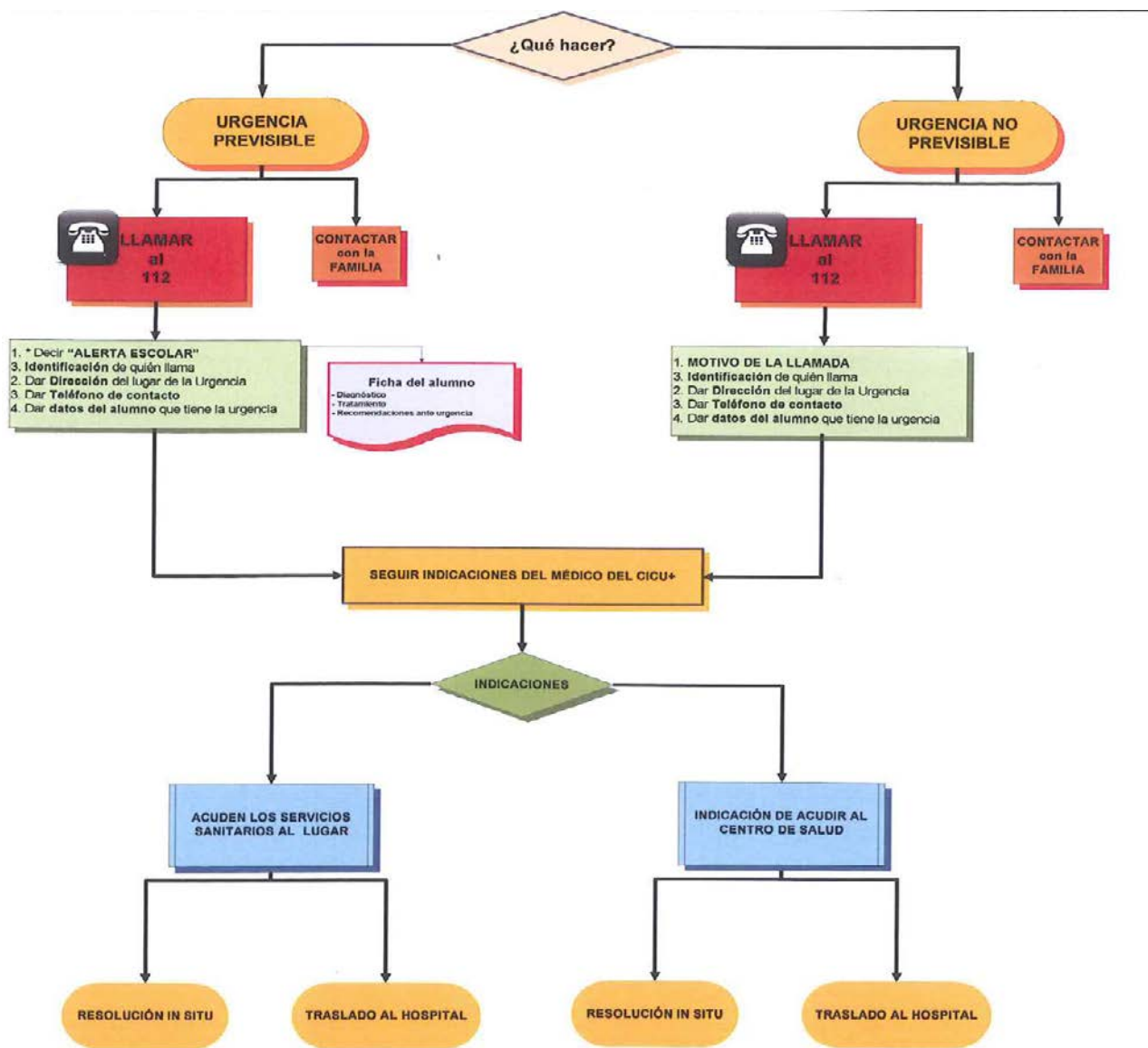
7. DIAGRAMA DE FLUX



*Especificar, quan l'Alerta Escolar és per malaltia crònica, i de quina estractament

*CICU, Centre d'Informació i Coordinació d'Urgències

7. DIAGRAMA DE FLUJO



* En caso de alumno con alguna de las siguientes enfermedades crónicas Asma, Diabetes, Epilepsia o Alergia.
 + (CICU) Centro de Información y Coordinación de Urgencias

8. REGISTRES

1. Registre d'alumnat amb problemes de salut crònics (annex VIII).
2. Fitxa individualitzada de l'alumne o alumna, diagnòstic, tractament (informe mèdic) i recomanacions en situació d'urgència (annex VI).
3. Sol·licitud i consentiment de la família per a l'administració de medicaments i actuacions en cas de necessitat (annex V i VII).
4. Registre de l'administració de medicaments i altres actuacions (annex VIII).

9. ANNEXOS

S'hi adjunten.

ANNEX I DEFINICIONS

MALALTIA CRÒNICA

Trastorns orgànics i funcionals que obliguen a una modificació de la manera de viure de l'individu, i que han persistit i és probable que persistisquen durant molt de temps.

PROTOCOL PER A LA PRESTACIÓ D'ASSISTÈNCIA SANITÀRIA ESPECÍFICA EN CENTRES EDUCATIUS

Procediment dissenyat pel centre de salut de referència en col·laboració amb la direcció del centre educatiu per a la prestació de l'atenció sanitària específica a l'alumnat que la requereix en cada centre educatiu adscrit al seu àmbit.

URGÈNCIA SANITÀRIA PREVISIBLE

Una urgència sanitària previsible és una situació de salut que es presenta sobtadament, requereix atenció o tractament immediat, i porta implícita una alta probabilitat de risc per a la vida, si no és atesa. És previsible que es pugui produir, però no és possible determinar ni el moment ni el lloc, ni garantir en tot moment la presència d'un professional sanitari titulat.

URGÈNCIES SANITÀRIES NO PREVISIBLES

És una situació de salut que es presenta sobtadament, requereix atenció o tractament immediat i que afecta una persona que no pateix una malaltia de risc o de la qual el centre educatiu no en té constància. Algunes de les urgències no previsible als centres docents són les següents: xicotets talls i ferides, contusions i magolaments, esgarrons, fractures, picadures i mossos, trastorn gastrointestinal, mal de cap, intoxicacions lleus o poc greus.

ANNEX II MARC NORMATIU

- Codi Penal: articles 195, 196 i 412.
 - Articles 195 i 196 (relatius a l'omissió del deure de socors).
 - Article 412 (relatiu a la desobediència i denegació d'auxili).
- Codi Civil: articles 1104, 1902 i 1903.
 - Article 1104 (relatiu a la naturalesa i efecte de les obligacions).
 - Articles 1902 i 1903 (relatius a les obligacions que naixen de culpa o negligència).
- Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, article 139 i següents. (A partir del 3 d'octubre esta Llei serà substituïda per la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques).
- Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de Salut de la Comunitat Valenciana.
- Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'Enjudiciament Civil: articles 12 i següents.
- Ordre de 29 de juliol de 2009, de la Conselleria de Sanitat, per la qual es desenvolupen els drets de salut de xiquets / xiquetes i adolescents en l'àmbit escolar.

8. REGISTROS

1. Registro del alumnado con problemas de salud crónicos (anexo VIII).
2. Ficha individualizada del alumno o alumna, diagnóstico, tratamiento (informe médico) y recomendaciones en situación de urgencia (anexo VI).
3. Solicitud y consentimiento de la familia para la administración de medicamentos y actuaciones en caso de necesidad (anexos V y VII).
4. Registro de la administración de medicamentos y otras actuaciones (anexo VIII).

9. ANEXOS

(Se adjuntan)

ANEXO I DEFINICIONES

ENFERMEDAD CRÓNICA

Trastornos orgánicos y funcionales que obligan a una modificación de la manera de vivir del individuo, y que han persistido y es probable que persistan durante mucho tiempo.

PROTOCOLO PARA LA PRESTACIÓN DE ASISTENCIA SANITARIA ESPECÍFICA EN CENTROS EDUCATIVOS

Procedimiento diseñado por el centro de salud de referencia en colaboración con la dirección del centro educativo, para la prestación de la atención sanitaria específica al alumnado que lo precisa en cada centro educativo adscrito a su ámbito.

URGENCIA SANITARIA PREVISIBLE

Una urgencia sanitaria previsible es una situación de salud que se presenta súbitamente, requiere atención o tratamiento inmediato y lleva implícita una alta probabilidad de riesgo para la vida, si no es atendida. Es previsible que se pueda producir pero no es posible determinar ni el momento ni el lugar, ni garantizar en todo momento la presencia de un profesional sanitario titulado.

URGENCIAS SANITARIAS NO PREVISIBLES

Es una situación de salud que se presenta súbitamente, requiere atención o tratamiento inmediato y que afecta a una persona que no sufre una enfermedad de riesgo o de la que el centro educativo no tiene constancia. Algunas de las urgencias no previsible en los centros docentes son las siguientes: pequeños cortes y heridas, contusiones y magulladuras, desgarros, fracturas, picaduras y mordiscos, trastorno gastrointestinal, dolor de cabeza e intoxicaciones leves o poco graves.

ANEXO II MARCO NORMATIVO

- Código Penal: artículos 195, 196 y 412.
 - Artículos 195 y 196 (relativos a la omisión del deber de socorro).
 - Artículo 412 (relativo a la desobediencia y denegación de auxilio).
- Código Civil: artículos 1104, 1902 y 1903.
 - Artículo 1104 (relativo a la naturaleza y efecto de las obligaciones).
 - Artículos 1902 y 1903 (relativos a las obligaciones que nacen de culpa o negligencia).
- Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común, artículo 139 y siguientes. (A partir del 3 de octubre esta Ley será sustituida por la Ley 39/2015, de 1 de octubre, de Procedimiento Administrativo Común de las Administraciones Públicas).
- Ley 10/2014, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de Salud de la Comunidad Valenciana.
- Ley Orgánica 1/1996, de 15 de enero, de Protección Jurídica del Menor, de modificación parcial del Código Civil y de la Ley de Enjuiciamiento Civil: artículos 12 y siguientes.
- Orden de 29 de julio de 2009, de la Conselleria de Sanidad, por la que se desarrollan los derechos de salud de niños / niñas y adolescentes en el ámbito escolar.

ANEXO III
ALGORITMO DE PRESTACIÓN DE ATENCIÓN SANITARIA ESPECÍFICA EN CENTROS EDUCATIVOS

